

## 373

## USTAWA

z dnia 30 sierpnia 1991 r.

## o waloryzacji udziałów członkowskich w spółdzielniach i zmianie niektórych ustaw.

**Art. 1.** 1. Spółdzielnie, z wyłączeniem spółdzielni mieszkaniowych, mogą dokonać waloryzacji udziałów członkowskich za okres lat 1944—1990 przez przeniesienie na fundusz udziałowy części funduszu zasobowego.

2. Uchwałę w sprawie waloryzacji udziałów podejmuje w 1991 r. walne zgromadzenie (zebranie przedstawicieli) większością 3/4 głosów.

**Art. 2.** 1. Waloryzacja udziałów wniesionych na dzień 31 grudnia danego roku może polegać na ich przeliczeniu w relacji przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej w 1990 r. do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej w roku, którego dotyczy waloryzacja.

2. Przez przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce uspołecznionej, o którym mowa w ust. 1, rozumie się kwoty podane w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, wydanym na podstawie art. 27 ustawy z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 36, poz. 206, Nr 66, poz. 390 i Nr 92, poz. 540). W odniesieniu do rozliczeń za lata 1944—1949 udziały przeliczone w relacji 100 do 3 podlegają waloryzacji w porównaniu do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce uspołecznionej za 1950 r.

3. Walne zgromadzenie może określić inne zasady waloryzacji udziałów z zachowaniem wymogów określonych w art. 4 ust. 1 w odniesieniu do części funduszu zasobowego przewyższającej odpisy określone w ustawie — Prawo spółdzielcze.

**Art. 3.** 1. W przypadku gdy spółdzielnia przy podjęciu decyzji o waloryzacji nie dysponuje pełną dokumentacją co do stanu funduszu udziałowego w poszczególnych latach, przyjmuje się udziały według stanu na rok, w którym istnieje możliwość ich udokumentowania.

2. Przy wyliczeniu wysokości zwaloryzowanych udziałów uwzględnia się odpowiednio również zwiększenia i zmniejszenia tego funduszu, przeliczone według zasad określonych w art. 2.

**Art. 4.** 1. Fundusz przeznaczony na waloryzację nie może przekraczać 50% funduszu zasobowego, istniejącego w spółdzielni w dniu otwarcia bilansu 1991 r.

2. W przypadku gdy kwoty niezbędne dla przeprowadzenia waloryzacji przekroczyłyby 50% funduszu zasobowego, waloryzowane udziały zmniejsza się proporcjonalnie.

3. W przypadku gdy kwoty wynikające z waloryzacji udziałów, dokonanej zgodnie z art. 2, z uwzględnieniem art. 6, nie obejmują 50% funduszu zasobowego, mogą podlegać waloryzacji również wpłaty na fundusz udziałowy wnoszone w latach 1990—1991. W odniesieniu do tych wpłat wskaźnik waloryzacji nie może być wyższy od 300%. Nie dotyczy to wpłat na udziały wnoszone przez nowo przyjmowanych członków po dacie wejścia w życie ustawy.

4. Nominalny wzrost wartości udziałów członkowskich w wyniku waloryzacji nie podlega opodatkowaniu.

**Art. 5.** 1. Kwoty udziałów przeniesione z funduszu zasobowego nie mogą być wypłacone przed upływem 5 lat od daty podjęcia uchwały, o której mowa w art. 1 ust. 2.

2. Członkowie uczestniczą w pokrywaniu strat spółdzielni do wysokości zadeklarowanych udziałów, z uwzględnieniem kwot przeniesionych z funduszu zasobowego.

**Art. 6.** 1. Osobom fizycznym, które utraciły członkostwo w spółdzielni po dniu 1 stycznia 1989 r. z powodu nieuiszczenia udziałów do wysokości ustalonej po tej dacie, przywraca się członkostwo na ich wniosek złożony w terminie 3 miesięcy od daty otrzymania zawiadomienia spółdzielni o podjęciu uchwały o waloryzacji udziałów. Organy spółdzielni obowiązane są do imiennego zawiadamiania tych osób o uchwale.

2. Warunkiem przywrócenia członkostwa jest wniesienie udziału, jednorazowo lub w ratach, w wysokości ustalonej w statucie przy uwzględnieniu waloryzacji w terminie 6 miesięcy od daty zadeklarowania udziału. Do tych wpłat nie ma zastosowania art. 4 ust. 3.

3. W razie przywrócenia członkostwa, o którym mowa w ust. 1 i 2, udziały wniesione przed ustaniem członkostwa podlegają waloryzacji. W tym przypadku nie ma zastosowania zapis w art. 3 ust. 2 w odniesieniu do ostatniej wypłaty z funduszu udziałowego.

**Art. 7.** 1. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do waloryzacji udziałów banków spółdzielczych i Skarbu Państwa w banku państwowo-spółdzielczym.

2. Uchwałę w sprawie waloryzacji, o której mowa w ust. 1, podejmuje rada krajowa banku państwowo-spółdzielczego w uzgodnieniu z Ministrem Finansów.

**Art. 8.** W ustawie z dnia 16 września 1982 r. — Prawo spółdzielcze (Dz. U. Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 39, poz. 176, z 1986 r. Nr 39, poz. 192, z 1987 r. Nr 33, poz. 181, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 3, poz. 12 i Nr 6, poz. 33 oraz z 1990 r. Nr 6, poz. 37 i Nr 14, poz. 87) w art. 78 w § 1 w pkt 2 ostatnie zdanie skreśla się.

**Art. 9.** W ustawie z dnia 20 stycznia 1990 r. o zmianach w organizacji i działalności spółdzielczości (Dz. U. Nr 6, poz. 36, Nr 11, poz. 74, Nr 29, poz. 175 i Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w ust. 6 dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Przekazanie zakładów oraz rzeczowych składników majątkowych likwidowanej Centrali Spółdzielni Ogrodniczych i Pszczelarskich może nastąpić także na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej założonych przez spółdzielnie zrzeszone w tej Centrali. Pracownicy zakładów, członkowie tych spółdzielni oraz producenci rolni związani co najmniej od 2 lat z tymi zakładami poprzez kontraktację lub kooperację mają prawo do objęcia udziałów lub akcji w takich spółkach na zasadach określonych w planie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 i 2.”

- b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:  
„6a. Składniki majątkowe nie służące do prowadzenia działalności gospodarczej powinny być przekazane przez likwidatora nowo utworzonym związkom rewizyjnym na ich wniosek, o ile nie są zatwierdzone plany likwidacji.”;
- 2) w art. 11 dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:  
„5) przyjmuje i wykonuje funkcje związków spółdzielczych określone w przepisach szczegółowych w odniesieniu do spółdzielczych jednostek badawczo-rozwojowych, a także ustala kryteria ich organizacji i funkcjonowania,  
6) do czasu określenia zasad, o których mowa w pkt 5, zawiesza się postępowanie likwidacyjne przewidziane w ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 44, poz. 194).”;
- 3) w art. 18 w ust. 1 wyrazy „w okresie do dnia 31 lipca 1991 r.” zastępuje się wyrazami „w okresie trwania likwidacji oraz w okresie postępowania związanego z podziałem spółdzielni.”;
- 4) w art. 19 po ust. 4 dodaje się ust. 5, 6 i 7 w brzmieniu:  
„5. Po dniu 31 lipca 1991 r. spółdzielnie mają prawo zrzeszania się w związkach rewizyjnych nie prowadzących działalności gospodarczej, z wyjątkiem działalności o charakterze instruktażowym i doradczym.

6. Do nowo utworzonych związków mają odpowiednie zastosowanie przepisy części II tytułu I ustawy — Prawo spółdzielcze.
7. Walne zgromadzenia (zebrania przedstawicieli) spółdzielni są uprawnione do obniżania wysokości odpisów na fundusz zasobowy z dochodu rocznego, przewidzianych w art. 76 § 1 ustawy — Prawo spółdzielcze, do czasu nowego ustawowego uregulowania.”

**Art. 10.** W ustawie z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464) w art. 2 dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. Spółdzielnie, z wyjątkiem spółdzielni mieszkaniowych, mają prawo do otrzymania w użytkowanie wieczyste gruntu oddanego im w użytkowanie na mocy ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127) bez konieczności przeprowadzania przetargu, o którym mowa w art. 4 ust. 8 tej ustawy. Przepisy ust. 1 i 2 oraz ust. 6 stosuje się odpowiednio.”

**Art. 11.** Do czasu wejścia w życie ustawy nowelizującej Prawo spółdzielcze uprawnienia przewidziane dla centralnych związków spółdzielczych z art. 114 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. — Prawo spółdzielcze przysługują związkom rewizyjnym lub Naczelnej Radzie Spółdzielczej.

**Art. 12.** Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*